

Vertrouwen is goed, handhaven is beter

De handhavingsinspanning moeten worden verdrievoudigd. Dit geldt voor het controleren van de uitstoot van broeikasgassen, emissies van stikstof, fijnstof, illegale lozingen en dumpingen van milieuschadelijke stoffen.

Gesjoemel met regels, bewust genomen risico's, ongelukken die voorkomen hadden kunnen worden: de veiligheid van mensen wordt maar al te vaak verwaarloosd. Dit komt doordat beschermende maatregelen het meestal afleggen tegen economische belangen. Dit geldt ook als de kwaliteit van de leefomgeving in het geding is. Veehouders die hun mestoverschot illegaal dumpen en verdoezelen, hebben bijvoorbeeld weinig te vrezen van handhavers, zo luidt de harde conclusie in het rapport 'Dreigingsbeeld Milieucriminaliteit 2021' van de Strategische Milieukamer, een samenwerkingsverband van politie, het Openbaar Ministerie en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Daar blijft het niet bij. Ook het toezicht op bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen faalt, aldus het rapport 'Handhaven in het duister' van de Algemene Rekenkamer. Een belangrijke oorzaak is het ontbreken van

goede, betrouwbare data over de uitkomsten van inspecties bij de circa 500 bedrijven die met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen werken. En recent toonde een onderzoek van Investico in opdracht van Trouw aan dat omgevingsdiensten, die de taak hebben milieuwetgeving te handhaven, maar weinig inspecteren en nauwelijks straffen.

Fragmentatie en vrijblijvendheid

Deze rapporten bevestigen wat de commissie Van Aartsen in het rapport 'Om de leefomgeving' in het voorjaar concludeerde: het stelsel van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) wordt gekenmerkt door fragmentatie en vrijblijvendheid, waardoor vermijdbare schade ontstaat.

Heldere aanbevelingen

In een brief aan de Tweede Kamer d.d. 4 maart 2021 schrijft toenmalig staatssecre-

taris Stientje van Veldhoven blij te zijn met dit rapport met 'heldere aanbevelingen om ons land schoner en leefbaarder te maken. Dit rapport verdient zorgvuldige aandacht en opvolging. Het is aan een volgend kabinet om de kabinetsreactie nader uit te werken. Gezien de urgentie van het onderwerp zal ik de ambtelijke voorbereiding met de verschillende partijen daarvoor snel opstarten, zodat een volgend kabinet in overleg met de partners spoedig tot vervolgstappen kan komen.'

Verdrievoudiging

Wij zijn blij met deze voornemens, maar constateren dat met een soortgelijk rapport uit 2008 (van de commissie-Mans), niets is gedaan. Wij stellen daarom voor om verbetering van de handhaving expliciet op te nemen in het Regeerakkoord. Dit moet inzetten op een verdrievoudiging van de handhaving, te weten:

1. Instelling van een Klimaatautoriteit die toezicht houdt op de uitvoering van de Klimaatwet en het Klimaatakkoord. Deze Klimaatautoriteit zou, als een OMT voor het klimaat, nieuwe beleidsmaatregelen kunnen voorstellen en reserve-maatregelen in werking zetten als er achterstanden zijn.
2. Vergroting van de omvang van de omgevingsdiensten, met meer prioriteit, capaciteit en inzet voor strafrechtelijke handhaving en vervolging.
3. Landelijke afstemming van takenpakket en financiering van omgevingsdiensten.

Frans Vollenbroek en Bert Metz,
Grootouders voor het Klimaat

